עין משפמ נר מצוה

וכן בטור א״ח סי׳ המט ליתא להנך שתי תיבות וינית דהכא ד"ה איכא פיתחא וכו' שלא היה גרסתם הכי ועיין בב"י ותמנא פרש"י מבואר על דרד זהן, ב) וע"חן,

תורה אור השלם הַשְׁקִיפָּה מִמְּעוֹן קְּדְשְׁךְּ מִן הַשְּׁמֵיִם וּבְרַךְ אָת עַמְּךְ אֶת יִשְׂרְאֵל וָאַת הָאָדְמָה אֲשֶׁר לנו נתתה נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבֹתֵינוּ אֶרֶץ זַבַת חַלָב וּדְבָשׁ:

. דברים כו טו דברים כו טו 2. אַחֲרֵי יִיָּ אֱלֹהַיכֶּם תַּלֵכוּ וְאֹתוֹ תִירְאוּ וְאֶתִּ מצותיו תשמרו ובקלו תדבקון: יבי בייון. 3. בְּרֵכוּ יִיָּ מַלְאָכִיוּ גִּבּּרִי כ. בָּוָ כּוּיְיְּ בֵּילְאָבְיּוֹ אָשְׁמֹע בֹחַ עשִׁי דְבָרוֹ לִשְׁמֹע בָּקוֹל דְּבָרוֹ: בָּרֵכוּ יִיְ כָּל ְצְבָאָיו מְשְׁרְתִיו עשׁי רְצוֹנוֹ: בְּרַכוּ יְיָ כָּל ַרָּכְל מְקֹמוֹת בְּכָל מְקֹמוֹת מעשיו ממשלתו ברכי נפשי את תהלים קג כ-כב יְיָּ: תהלים קג ביבב 4. שִׁיר הַמַּעְלוֹת הַנָּה ייבבר הַ בָּרַכוּ אֶת יִיָּ כָּל עַבְדֵי הַלְּמָדִים בְּבֵית יִיְ בְּלֵילוֹת: תהלים קלד א 5. בְּרוּך יִיְ מִצִּיוֹן שׁכַן יִרוּשְׁלָם הַלְלוּ יָה:

תהלים קלה כא 6. יַבֶּרֶכְךְּ יִיָּ מִצִּיוֹן עשׁה

7. אם עונינו ענו בנו יְיָ עשה לְמַען שְמֶךּ כִּי רַבּוּ משובתינו לך חַטָאנו:

8. מִקְוָה יִשְׂרָאֵל מוֹשִׁיעוֹ בְּעֵת צָרָה לָמָה תִהְיֵה בְּגֵר בְּאֶרֶץ וּכְאֹרֵח נְטָה לְלוּוּן: לְמָה תִּהְיֶה בְּאִישׁ נִדְהָם בְּגבּוֹר לֹא יוּכַל להושיע ואתה בקרבנו

הגהות הב"ח (h) רש"י ד״ה לעקור וכו׳ וכשיכלה הדיבור מפי :הקורא מברכים אשר:

גליון הש"ם גמ' מפני כבוד צבור. מגילה דף כד ע"ב יומא ע ע"א גיטין דף ס ע"ב: מה שהבטחתנו. שתסכים על ידינו כדכתיב ואני אברכם (במדבר ו): לכוף קשרי אלבעוחיהם. שפושטין אלבעותיהם כשמברכין ולאחר שגמרו סוגרין אגרוף שלהם כשאר בני אדם. קשרי אלבע הם החליות יותר מדאי אינו אלא טועה מיהו לענין ברכת כהנים כיון דמשום שכופפין ופושטין בהם: אין הקורא. שליח לבור שקורא כהנים

שיחזירו פניהם לברך: אמן. של ברכת הודאה: דיבור. כהנים: לעקור רגליהם. מן הדוכן אלא עומדין כפופין לפני התיבה. יש ללמוד מכחן סדר נשיאות כפים כך הוא עוקר רגליו בעבודה ממקומו ובא לפני התיבה ומתפלל יהי רצוו שתהא ברכה כו׳ כדלעילט ומאריך בה עד שתכלה אמו של הודאה מפי לבור ושליח לבור קורא כהנים אם שנים הם ואם יחיד הוא אינו קורא והוא מחזיר פניו מאיליו כדאביי דאמר לעיל (דף לח.) לא׳ אין קורא כהנים (א) וכשכלה דיבור מפי קורא מברך אשר קדשנו כו׳ ואח"כ מתחילין בברכה וכשכלה אמן אחרון מפי לבור הן מחזירין פניהם וכופפין קשריהם אם רוצים ושליח לבור מתחיל שים שלום והכהנים מתפללין רבש"ע עשינו מה שגזרת עלינו כו' ומאריכין בה עד שתכלה ברכה מפי שליח לבור ועוקרין רגליהם והולכין להם: עד שיכלה אמן. של ברכת התורה. וכל הני משום דתרי קלי לא משתמעי: עד שתגלל ס"ת. במטפחותיו כדי שלא יהו הגוללים טרודים מלשמוע הפטרה מפי המפטיר: להפשיט את התיבה בלבור. כל זמן שהלבור בבהכ"נ. שהיה דרכם להביא ס"ת מבית אחר שמשתמר בו לבית הכנסת ופורסין בגדים נאים סביב התיבה ומניחין אותה בתוכה וכשיולאין משם ונוטלין ס״ת להוליכו לבית המשתמר בו לא יפשיטו הבגדים מן התיבה בפני הלבור שטורח לבור לעכב שם עם ס״ת אלא מוליך ס״ת לביתו ומניחו והעם יולאים אחריו ואח"כ הוא בא ומפשיט את התיבה: איכא פיחחא אחרינא. משנטל ס"ת לנאת דרך פתחו הרולה לנאת בפתח אחר יונא ואפי׳ לא ינא ס״ת. ליכא פיתחא אחרינא נכון שינא ס"ת תחילה ולא יצא האדם בפתח לפני ס"ת: בר אהינא אסברה לי. חכם ששמו בר אהינא אסברה לי הבינני טעמו של דבר: העם מה הם אומרים. שיראו מסבירי פנים ומודים לפניו על ברכותיו להראות שהן נוחות להן: ברכו ה' מלאכיו ברכו ה' כל לבאיו ברכו ה' כל מעשיו. שלש מקראות הן כנגד ג' ברכות: במוספי דשבחת. שהוא נשיאת כפים חדש שאינו בחול לריך לחדש את דברי העם: ברוך ה' מציון. אינו באותו מזמור והיינו דקא פריך ונימא יברכך ה' מליון דכתיב בההוא עניינא: במנחתא דתעניתא. שנושאין בו כפים מה שאין כן בשאר מנחות משום שכרות כדאמרינו

במסכת תענית בפ' בתרא (דף כו:):

עד שיבלה אמן מפי הצבור. פירש ר״י אע״ג דאמרינן נפרק שלשה שאכלו (ברכות דף מו.) אין הבולע רשאי לבלוע עד שיכלה אמן מפי העונין ואמר רב חסדא מפי רוב העונין דכל העונה אמן

לשמוע הוא לא משתמע כל זמן שעונין דהוו להו תרי קלי קולות העונין וקול כהנים המברכים ולא משתמעי ואי תקשי לדברי הרב א"כ לא ישאו שנים כפיהם דהא אמרינן בפ"ג דמגילה (דף כא:) בתורה אחד קורא ואחד מתרגם וקתני סיפא דאפי׳ שנים בנביא אין קורין וטעמא מפרש בירושלמי דפרק אין עומדין משום שאין שני קולות נכנסין באחן אחד ואנן אומרים לעיל לשנים קורא כהנים אלא מאי אית לך למימר ברכות איידי דחביבי להו יהבו דעתייהו ומשתמעי תרי הלי כדאמר גבי מגילה קראוה שנים יצא גבי אמן נמי יהבי דעתייהו ולישתמע תרי קלי תריך דלח דמו תרי קלי וקורין דבר אחד לתרי קלי שקורין שני דברים כגון אמן והני ברכות כלתנן בפרק ראוהו ב"ד ור״ה כו:) שופר של ר״ה של יעל פשוט ופיו מלופה זהב וב' חלולרות משתי לדדיו שמלות היום בשופר ופריך בגמ' (שם כז.) ותרי קלי מי משתמעי והתנים זכור ושמור בדיבור חחד נאמרו מה שאין הפה יכול לדבר ומה שאין האחן יכול לשמוע ע"כ היכא דהקולות משונות כגון קול אחד זכור והשני שמור אין האוזן יכולה לשמוע כלל וקול שופר וקול חלולרות י"ל דאין משונין להכי מסיק התם דמשתמעי איידי דחביבי אי נמי בעי דלישמעי נמי הברכה הני דמאריכין באמן אע״פ שטועין וכל שעה שהן בעלמן עונין אין שומעין קול חבריהם ותפום לשון אחרון דהא מסיק התם תרי קלי מחד גברא לא משתמעי כגון זכור ושמור מפי הגבורה מתרי גברי משתמעי משמע אפי׳ דומיא דזכור ושמור איידי דחביבי וקול שופר וקול חלולרות תרי קלין משונין זה מזה דומיא דזכור ושמור ומשתמעי איידי דחביב: במנחתא דתעניתא מאי אמרי. 'אע"ג דפסקינן בפ

בשלשה פרקים (מענית ד' כו:) כר' יוסי דאמר ליכא נשיאות כפים במנחתא דתעניתא משום דשכיח שכרות ואתי לאחלופי בשאר יומי י"ל הכא אליבא סתמא דמתני׳ דהתם בעי דקתני ד׳ פעמים ביום אי נמי אפי׳ לר׳ יוסי כדאמר התם מאחר דקי"ל כר' יוסי האידנא מ"ט פרסי כהני ידייהו במנחתא דתעניתא כיון דסמוך לשקיעת החמה קפרסי בתפלה כתפלת נעילה דמי: אם עונינו ענו בנו. א״ת הני פסוקים דמנחתא מאי הסברת פנים איכא בהו י"ל משום דהיו מתענין על הנרה שלא מבא על הנבור ואמר בפ"ק דתענית (דף יב:) ובפ' בתרא דמגילה (דף ל:) דבריבעא בתרא

דיותא בעי רחמי דהיינו ממנחה ואילך כדכתיב (שרא ט) ואני יושב משומם עד מנחת הערב ובמנחת הערב קמתי מתעניתי ובקרעי בגדי ומעילי ואכרע על ברכי ואפרוש כפי אל ה' אלקים הלכך החירו למבעי רחמי בעידנא דפרסי ידייהו דעת רצון הוא וענו ליבורא אמן כדמשמע בפ׳ הרואה (ברכות נה:) האי מאן דחזי חלמא ולא ידע מאי חזי ליקו קמי כהני בעידנא דפרסי ידייהו ולימא רבון העולמים חלום חלמתי וכו׳:

מה שהבמחתנו יהשקיפה ממעון קדשך מן השמים וגו' אמר רב חסדא אאין הכהנים רשאים לכוף קישרי אצבעותיהן עד שיחזרו פניהם מן הצבור א"ר זירא א"ר חסדא יאין הקורא רשאי לקרות כהנים עד שיכלה אמו מפי הצבור יואין הכהנים רשאין להתחיל בברכה עד שיכלה דיבור מפי הקורא יואין הצבור רשאין לענות אמן עד שתכלה ברכה מפי הכהנים הואין הכהנים רשאין להתחיל בברכה אחרת עד שיכלה אמן מפי הצבור ואמר רבי זירא אמר רב חסדא ואין הכהנים רשאין להחזיר פניהם מן הצבור עד שיתחיל שליח צבור בשים שלום ואינן רשאין לעקור רגליהם ולילך עד שיגמור שליח צבור שים שלום וא"ר זירא אמר רב חסדא האין הצבור רשאין לענות אמן עד שתכלה ברכה מפי הקורא יואין הקורא רשאי לקרות בתורה עד שיכלה אמן מפי הצבור יואין המתרגם רשאי להתחיל בתרגום עד שיכלה פסוק מפי הקורא יואין הקורא רשאי להתחיל בפסוק אחר עד שיכלה תרגום מפי המתרגם אמר רבי תנחום א"ר יהושע בן לוי להמפטיר בנביא צריך שיקרא בתורה תחילה ואמר רבי תנחום אמר רבי יהושע בן לוי אין מהמפמיר רשאי להפמיר בנביא עד שיגלל ם"ת ואמר רבי תנחום אמר רבי יהושע בן לוי יאין שליח צבור רשאי להפשים את התיבה בצבור ∘ מפני כבוד צבור ואמר רבי תנחום אמר רבי יהושע בן לוי יאין הצבור רשאין לצאת עד שינטל ספר תורה 6 ויניה במקומו ושמואל אמר עד שיצא ולא פליגי קהא דאיכא פיתחא אחרינא הא דליכא פיתחא אחרינא אמר רבא בר אהינא אסברה לי 2אחרי ה' אלהיכם תלכו בזמן שהכהנים מברכים את העם מה הן אומרים אמר ר' זירא אמר רב חסדא ברכו ה' מלאכיו גבורי כח וגו' ברכו ה' כל צבאיו משרתיו עושי רצונו ברכו ה' כל מעשיו בכל מקומות ממשלתו ברכי נפשי את ה' במוספי דשבתא מה הן אומרים אמר רבי אםי ישיר המעלות הנה ברכו את ה' כל עבדי ה' וגו' שאו ידיכם קדש וברכו את ה' ברוך ה' מציון שוכן ירושלים הללויה ולימא גמי יברכך ה' מציון דכתיב בההוא עניינא אמר יהודה בריה דר"ש בן פזי מתוך שהתחיל בברכותיו של . הקב"ה מסיים בברכותיו של הקב"ה במנחתא דתעניתא מאי אמרי אמר רב אחא בר יעקב זאם עונינו ענו בנו ה' עשה למען שמך "מקוה ישראל מושיעו בעת צרה" למה תהיה כגר בארץ וגו' למה תהיה

כאיש נדהם כגבור לא יוכל להושיע וגו'

בנטילה

סמג עשין כ טוש"ע א"ח ב ג ב ה מניי שם ב ג ד ה מיי שם סב שישוע שם הכלה סעיף יח: סעיף יח: בד ר ז מיי׳ שם הלכה ו טוש"ע שם סעיף טו: עשיו כה טוש"ע א"ח סימו

> סמג שם טוש"ע א"ח סי' קמה סעיף א: ס' מיי׳ שם הלי יג סמג שם טוש"ע א"ח סימן רפב סעיף ה: םא מ מיי שם סמג שם טוש"ע א"ח סימו קמו סעיף ז וסי' רפד סעיף ו: ב נ טוש"ע א"ח סימן

קמח: סג ס ע מיי פי"ב מהלי מפלה הלכה כד סמג עשין כה טוש"ע א"ח סיי קמט:

תוספות שאנץ

אין הכהנים רשאין לכוף קשרי אצבעותיהם. פ״ה . שכופפיז אותז וכו'. עד שיכלה אמן מפי הצבור: אין שליח צבור רשאי את התיבה . להפשיט בצבור. פ״ה שהיה דרכם להביא ספר תורה מבית אחר שמשתמר לבית הכנסת ופורסין בגדים י נאים סביב התיבה ומניחין אותה בתוכה וכשיוצאין . להוליכו לבית המשתמר לא יפשיטו הבגדים בפני שמורח הצרור לעכב שם עם ספר תורה אלא מוליך ספר תורה והעם יוצאין אחריו ואחר